

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 8 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (8 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERTATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Tinerimea noastră, luată la prigoană!

(©). Stăpânirea a turbat! Furia ei, sîlbăticia ei oarbă nu mai cunoaște marginii...

După-ce vîd că n'au în ce să ne mai lovească, pentru-că în toate ne-au lovit, stăpînitorii se năpustesc acum, cu o înverșunare groaznică, asupra scumpei noastre tinerimi dela școlile înalte din țeară.

De vre-o săptămână, foile ungurești — pe semne, *puse la cale de către stăpânire* — publică cele mai sfruntate minciuni, cele mai nerușinate iscodiri, cele mai groase ticăloșii cu cari vreau să strice bunului nume al tinerimei noastre și să înfrîngă curajul frumos al tinerilor noștri, totdeauna gata să se jertfească pentru marea cauză națională.

Și ce mințesc foile ungurești? Ele au îndrăzneala să spună, că tinerii noștri dela Cluj, Oradea-mare și Budapesta ar fi plănuiind în taină împotriva așa poreclitului „stat maghiar” și în acest scop ar fi stînd în legătură cu studenții români din străinătate, mai ales cu cei din Paris!

Între multele mirozenii pe cari le povestesc cu venin, foile ungurești zic că tinerii noștri sînt „trădători de patrie”, pentru-că... vorbesc între ei românește, țin unul la altul și la frunții noștri și cetesc *Tribuna* și foile noastre naționale!

Auzi minune! Să fii „trădător de patrie”, pentru-că îndrăznești să fii Român, să ții la frații și capii tăi, și să cetesti gazete românești!! Asta e totuși prea mult!

Cu toate acestea, Ungurilor puțin le pasă: că tot ce spun rău despre tinerimea noastră, se clădește pe minciună și pe răutate!

Ei vreau să lovească cu ori-ce preț în tinerimea noastră, în viitorii noștri frunții!

De aceea, stăpânirea, adică Bánffy-Pașa cel turbat, a dat porunci strașnice către toți capii școalelor din Cluj, Oradea-mare și Budapesta — ca să pedepsească în chipul cel mai aspru pe tinerii români și să nu-i mai lase să facă nici o mișcare națională românească!

Prigoana nebună s'a început deja la Oradea-mare, unde este o academie pentru

advocați, la care partea cea mai mare a studenților e românească. Directorul acestei academii, un *Ungur teremtette*, a chemat la sine pe tinerii români, 'i-a muștrat aspru și le-a spus, că dacă se poartă tot așa vor fi scoși dela toate școalele din țeară! În același timp, s'a pus în mișcare și negrul procuror de stat, care a făcut proces de „agitație” unui tîner student și poate va mai face câtorva...

Astfel stînd lucrurile, ne putem aștepta la prigoane grozave împotriva scumpei noastre tinerimi.

Dar' nu ne pasă și nu le va păsa nici tinerilor noștri! Căci ei se știu nevinovați și nevinovăția nu poate fi batjocorită mult timp.

Încât pentru stăpânirea ungurească, ea se face numai de ris și de ocară în fața lumii întregi.

Pentru-că nicăiri în lume nu se mai pomeneste ca o tinerime cinstită și bravă ca a noastră să fie luată în prigoană de către stăpânire. Și ce prigoană?! Barbară, nu altceva!

Stăpânirea ungurească a turbat, repetăm noi. Ear' cei-ce turbesază, sînt nebuni!

Alegerea de Metropolit. Răposînd. Metropolitul *Miron Romanul*, s'au luat măsurile de lipsă pentru alegerea noului Metropolit. În privința aceasta legea fundamentală a bisericii române gr.-or. *Statutul organic* cuprinde hotărîri clare. În înțelesul acestor hotărîri alegerea noului Metropolit are să se facă prin *congresul național bisericesc*, în care sînt membri din arhidieceză și din diecezele Aradului și Caransebeșului, în număr total de 90 (preoți și mireni). Congresul de alegere însă trebuie să fie întregit încă cu treizeci de membri noi, aleși din arhidieceză.

Consistorul metropolitan s'a întrunit în Sibiiu Sîmbătă, în 22 l. c., sub prezidiul P. S. Sale episcopului *Meșianu* și a luat măsurile de lipsă pentru alegere.

A hotărît zilele de alegere pentru membrii noi al congresului. A ales de comisar pentru congres pe Preacuvioșia Sa dl *Filaret Musta*, vicarul diecesei Caransebeșului, care are să concheme și să conducă congresul de alegere. Apoi a fixat ziua întrunirii congresului pe 17/29 Decembrie a. c.

Alegerea în congres se face în secret, cu sedale. Acela dintre candidați, care întrunește majoritatea voturilor, se proclamă de ales Metropolit și actual alegerei se înainteză prin guvern la Mai-statea Sa, spre a fi întărit.

Acum urmează numai, ca deputații congresuali să facă o alegere bună, încredințînd cîrja metropolitană unui vrednic bărbat al bisericei.

Pentru tricolor. Aflăm, că Mercuri în săptămîna trecută d-na Eugenia Dr. St. C. Pop a fost ascultată de către judele de instrucție Köller din Arad în privința celor făptuite estă-vară de gendarmii din Câmpeni, cari au oprit în drum nuntașii dlui Al. Macaveiu din Bucium. D-na Pop a fost ascultată ca martoră, după-ce bărbatul d-sale a fost ascultat ca acusat.

Pe dl Dr. St. C. Pop 'l-au pîrît adecă gendarmii că 'i-ar fi vătămât în onoare și ocărit cînd opriseră trăsurile să smulgă dela cai cînacii tricolori.

La Câmpeni au fost earăși ascultați dl Dr. Zosim Chirtop, avocat și sora d-sale d-șoara Domnica Chirtop.

D-șoara Chirtop e pîrîtă că ar fi *așîtat la rîscoala*, ear' dl Chirtop că nu s'ar fi supus oamenilor stăpînirii.

Acum va urma procesul, care va fi earăși caracteristic pentru stările dela noi.

Să tem. În cîrînd se va țirî la Torino, oraș în Italia, un congres (adunare) a tuturor studenților din Europa. Acest congres a atras deja atențiunea cercurilor ungurești. Pînă acum nu știm dacă va lua parte ori nu și tinerimea noastră dela școalele înalte.

Ziarele maghiare anunță că studenții maghiari se vor duce, ca să nu permită — a fi calumniati (vorbiți de rău)!

Tare să tem compatrioții noștri de calumni! Intocmai ca-și cînd conștiința nu le-ar fi liniștită. Dar' credem că aci nu se vor face calumni, fiind vorbă numai de a statori mici legături de prietenie între studenții de azi, conducătorii de mîne ai popoarelor europene. Fiind congresul în Italia studenții noștri vor face bine să iie parte, dat fiind că merg la frați.

Limba poporului. Guvernul Bicovinei a adresat deregătorilor un ci-cu'ar prin care li invită să *învețe limba românească și cea ruteană*, fiindcă aceste limbi sînt în folosință în Bucovina. Spre acest sfîrșit guvernul a hotărît să se țină pentru deregători cursuri, dela 15 Octomvrie pînă la 1 Maiu. Aceste cursuri stau din câte 3 lecțiuni pe săptămîna. Guvernul strage atențiunea deregătorilor, că de aci înainte la examenele politice-practice (de administrație) se va ține seamă de cunoștințele lingvistice ale candidaților.

Cînd vom ajunge și la noi, ca deregătorii să fie siliți a învăța limba poporului?

Tinerimea noastră.

De tinerimea noastră dela școalele înalte putem fi mândri: această bravă tinerime ajunsă între străini și la școale străine, își susține cu credință naționalitatea, iubirea de neam și de limbă și o apără împotriva dușmanilor nostri. De aceea ea este rău văzută și prigonită de puternicii zilei, mici și mari, cari nu o pot suferi pentru-că ține cu sfințenie la neamul seu și nu se maghiarisează.

La începutul anului școlar tinerii nostri dela academii, s'au adunat ca de obicei ca să se cunoască între olaltă și cu acest prilej s'au ținut vorbiri, din care se vedea iubirea înfocată de neam și alipirea către el, și tinerii 'și-au făgăduit, că vor lupta cu toții pentru a neamului înaintare și al lui bine.

Așa au făcut tinerii din Viena, Pesta, Cluj, Orade etc.

Dar' atâta a trebuit și Ungurilor și soților lor perciunați. Ei au avut bun prilej să poată tăbări asupra bravilor nostri tineri, să-i ponegrească cu minciuni și să ațite lumea contra lor. Așa s'a început o haită în foile ungurești, îndreptată împotriva tinerilor din Cluj, dar' cu deosebire a celor din Orade, unde, după foile maghiare se află cei mai mari *vânzătorii de patrie*.

Șirul agitațiilor și minciunilor s'a început în foaia *Egyetértés*, care a aflat, că tinerimea noastră ar sta sub conducerea unui comitet executiv din *Bruxella*, care își ține adunările secrete în Paris. Scopul acestui comitet e de a grupa tinerimea română dela toate universitățile sub același steag de luptă, cu aceeași năzuință contrară eghemoniei Ungurilor, astfel și contrară statului fusui (?!!).

Acest „primejdios“ comitet central 'și-ar fi și ținut deja ședința în 11 l. c. la Paris, sub prezidiul tinărului universitar dela București *Slătineanu*.

Se înțelege, că toate aceste sunt curate scornituri răutăcioase.

Alte foi șoviniste „afli“ alte lucruri grozave. Astfel lui *Arad és vidéke* dela Arad 'a-se scris următoarele din Orade:

„Tinerimea română dela academia de drepturi în mod demonstrativ vorbește numai *limba maternă*, cântă *cântece naționale românești* pe coridoare, și la prelegere merge înarmată cu *Tribuna*, pe care o răfoiesc sub oră. Cei mai

bătrâni nu lasă, ca tinerii să șeară în aceeași bancă cu Ungurii.

Cu vorbirile antimaghiare ce le-au ținut la cina comună din urmă au atras deja și atențiunea *procurorului*. Rectorul academiei de drepturi, Bozóky Alajos, în o vorbire energică 'i-a făcut luători aminte, să nu politiseze, să nu facă fapte ce vatămă legea, căci vor fi excluși din toate școalele din patrie“.

Și așa mai departe ațitând publicul maghiar și tinerimea maghiară contra colegilor lor Români, cari ațitări 'și-au și avut roadele dorite de șoviniști.

Prigonirea tinerimei la Orade.

Conducătorul tinerimei din Orade este vrednicul tinăr *Lucian Bolcaș*, student în drept. Dl Bolcaș la adunarea sau seara de cunoștință a tinerimei a ținut o avântată vorbire către colegii sei, accentuând iubirea de neam și că trebuie să lucrăm și să jertfim totul pentru națiune. Pentru această vorbire, care a fost falsificată de foile maghiare, a fost tras în cercetare și ascultat de o comisie de profesori, când s'a dovedit, că foile ungurești au scris multe neadevăruri.

Între aceasta tinerii unguri, ațitai de foi, au ținut o adunare gălăgioasă, în care au hotărât să exprime dispreț protocolar cetățenilor academici români cu simțăminte nepatriotice, și să taterupă cu ei ori-ce coatingere, să combată ori-ce năzuință antimaghiară de acest soi și să facă totul pentru împedecarea lor și în sfârșit au hotărât să ceară pedepsirea lui Bolcaș. Totodată s'au început huiduile pe uliță din partea Ungurilor, strigând după tinerii nostri, ca niște cocși: „*Le a bűdös oláhokkal, nyomorúlt mőcsök, menjetek Oláhországba!*“ — și dădeau după Români cu petri, cu ouă clocite.... Când Bolcaș a fost ascultat, s'au adunat tinerii maghiari pe uliță și la eșirea lui au început de nou huiduile. Tinerii români încă erau acolo. Eată ce se scrie în privința aceasta din Orade:

„După sfârșitul investigației pe *inbitul nostru prieten-coleg Bolcaș*, 'l-am primit cu *însuflețire*, îmbrățșându-l cu *învăpăiată căldură* a inimei. Colegul *Novacovici* 'l-au luat de braț și când au plecat s'au pornit *urletele și ploaia de ouă*, care în-ă n'a făcut pagubă — decât în ouă. După atâta ispravă 'și-au descoperit capetele și au început a cânta „*Hazádnak rendűtlenül!*“.

Eată „*hazafiaság*“-ul, eată cultura tinerimei maghiare!

Acum 50 de ani.

Acum sunt 50 de ani pe vremea aceasta patria noastră Ardealul și Bănatul apoi Ungaria și țările austriace erau în flăcările revoluției. Pe când în vară spiritele erau ațitate și se prevedea erumperea vifornului, până prin Septemvrie și începutul lui Octomvrie la fapte dușmănoase, la lupte nu s'a ajuns.

În 25 Septemvrie Împăratul Ferdinand denumeste de comisar regesc pe contele *Lamberg* pentru Ungaria, punând sub comanda lui oastea împărătească de aici. În Viena a fost denumit de comisar contele *Latour*. Poporul însă nu a voit să primească această denumire și *Lamberg* a fost omorât în Pesta pe stradă în 27 Septemvrie, ear' *Latour* în Viena în 6 Octomvrie. Istoricii iau aceste zile de începutul revoluției dela 1848 și într'adevăr, că deja în Octomvrie peste tot locul sunt mișcări, răscoale, ciocniri și omoruri. Românii, până-ce s'au înarmat au avut să sufere dela barbarii nemeși unguri.

Vom continua cu datele mai însemnate ale revoluției de acum 50 de ani, însemnându-le zi de zi, așa ca-și-cum s'ar petrece acum, în vremea noastră.

1848.

— *Cronica anului.* —

Olmütz, 16 Octomvrie.

Manifestul german al Împăratului către popoare.

Declară că e silit a suprima cu arme revoluțiunea și a răsbuna pe *Lamberg* și *Latour*.

Windischgrätz e denumit comandant suprem. (Kerekgyártó).

Sibiu, 18 Octomvrie.

Toate sunt pe picior de războiu! Cetea și ținutul, Sașii și Românii armați cât se poate mai bine, se deprind în manuirea ar

FOIȚA.

Peatra înțelepciunii sau vorbe adevărate.

Adunate de I. Daria.

Deșert e tot ce vede sumetul ochiu sub soare
Și nu e fericire deplină pe pământ;
Un vis e ce-amăgește ființa muritoare
Din ora când se naște și până la mormânt.

A. Murășianu.

Nu-i întregă fericire
Pe acest pământ de chin!
Ori-ce tină ră zimbire
Are 'n umbră un suspin.
Îndeșert tu stringi avere,
Vieața n'ai s'o moștenești;
Moartea vine și te cere
Și cu aur n'o oprești.

Cu ori-cine e grăbită.
Cu bogat cu cerșitor;
Moartea este mai cinstită
Decât omul muritor.

D. Bolintineanu.

Poesii populare.

Din Bistriță.

Culese de Teodor A. Bogdan, învățător.

Maică inima mă doare
Să mă lași în șezătoare,
Că mere și mândra mea
Să ved cu cine-a ședea;
De-o ședea c'ua blăstemat
Până-i lumea n'o mai cat,
De-o ședea c'uncl de treabă
Cu trei părți 'mi-ă fi mai dragă.

Vino maică de mă vezi
Până stau holdele verzi,
Că dac'or f'gălbini
Îi veri nu mi găsi,
Că-oi trece măicuță hula
De nu mi ved cu luna,
Și-oi trece măicuță dealu
De nu mi ved cu ann,
Trece-oiu dealu cu spinii
În satu cu străinii,

Trece-oi dealu cu frăgari
În satu cu nădrăgari.

Maică inimă de peatră
Vină și la min' vr'odată,
Maică, batăr pân' la poartă
De mă vezi, vie-'s ori moartă,
Ori străinii cum mă poartă,
Că nu mă poartă c-'am vină,
Făr' mă poartă că-'s străină.

Cucule cu pene sure
Nu mă trage la pădure,
Că pădurea 'ngălbinește
Dorul maicei mă topește;
În pădure duce-m'oi
Frunză verde rape-mi-oi
Pe genunche pune-oi,
Slove negre scrie-i-aș
La maica trimite-o-'aș,
Ca să vază și să-'mi crează
Cât mi inima de arsă.

melor. Dela Alba-Carolina au sosit 14 tunuri. La satul Ocna-Sibiului, stau față 'n față Români și Maghiari. Maghiarii din Sibiu toți sunt desarmați. *Dobokai* este prins și zace în temniță.

Să aude că Maghiarii au dat foc sate-
lor românești *Mândra* și *A'ămor*.

Săcuii dela M.-Oșorheiu au mai ucis pe
căpitanul *Zöller*, un curier trimis din Viena,
cătră general-comando. Soldații își vor lua sa-
tisfacția. (Gaz. de Tr. nr. 83).

Cluj, 20 Octomvrie.

Ungurii spăriați de faima venirii Româ-
nilor sub comanda lui Urban au năvălit
asupra protopopului român *un't* și după-
ce îl batjocoriră 'l-au dus prins.

Dela *Zlatna* se aude că Maghiarii n'au
voit să-și depună armele, ci au puscat asupra
Românilor din ce a urmat, că Români au
măcelărit pe toți Ungurii, cari nu s'au putut
ascunde dinaintea lor. (Gaz. de Tr. nr. 85).

Cistei, 20 Octomvrie.

Români încă ieri au prădat curțile ari-
stocraților maghiari, cari au chemat în ajutor
gardistii din Vinț și omoriră 20 de Români.

La Betlean Români au bătut pe Unguri.
(Gaz. de Tr. nr. 85).

Sibiu, 21 Octomvrie.

Comitetul națiunii române dă instruc-
țiuni stricte despre modul cum se se poarte
răsboiul mai cu cruțare cătră persoane și
averi.

Sibiu, 23 Octomvrie.

„Răscularea Românilor și a Sașilor nu
mai cunoaște hotare”. Și-au ales ocârmuiri
provisorie.

Urban are tabără în *Teche* (Teaca). În
Lugoj încă se adună Români și bagă frică în
Unguri. (Am. Pop. nr. 22).

Șărcaia, 23 Octomvrie.

Din toate părțile se adună Români în
lagăr aci; scopul lor se vede a fi același ca
al lui Urban. (Gaz. de Tr. nr. 84).

Alba-Iulia, 24 Octomvrie.

Maghiarii au aprins în împrejurimile
Aiudului 7 comune românești. (S. B. nr. 115).

Zlatna, 24 Octomvrie.

Puscând Maghiarii cu ocaziunea depu-
nerei armelor asupra Românilor, acestia au

alergat în cete numeroase din comunele apro-
piate asupra *Zlatnei*, care aprinsă deja de
Maghiari, a fost arsă de tot. 5—6 sute de
Maghiari au fost uciși. Numai intervenirea lui
Iancu și *Balint* a pus capăt grozavelor scene.
(S. B. nr. 117).

Iernut, 24 Octomvrie.

Prima lovire a lui *Lázár* cu lăncerii ad-
vocatului *Micașiu*, pe cari îi alungă dela
Iernut. (Barițiu II., pag. 290).

Mediaș, 25 Octomvrie.

La Șaroșul-ung. a fost risipită o ceată
de vre-o 800 de Săcui, cari aprindeau și
jefuiau comunele din împrejurime. Mulți au
fost prinși, comandantul lor *Berzenczey* a
scăpat cu fuga. (S. B. nr. 116).

Aiud, 25 Octomvrie.

Armata românească (6—10 mii) de
lângă Ciumbud a fost fugărită de *Bánffy* și
Baumgarten; 300 de Români și-au pierdut
vieța.

Silvașul-românesc, 25 Octomvrie.

Trupa de maghiari voluntari s'a bătut
cu Români la Silvașul-românesc și au dat
foc la vre-o șapte sate românești.

(Barițiu II., pag. 290).

Sibiu, 25 Octomvrie.

B. Puchner aduce la cunoștința comite-
tului național român, că atât armata româ-
nească cât și cea împărătească se va susține
din dări extraordinare impuse Ungurilor.

Familia *Brady*, vre-o 10 inși a fost omo-
rită de oamenii prefectului Buteanu.

(S. B. nr. 119).

DIN LUME.

Abzicerea guvernului Franciei.

În Franția sunt foarte atâtea spi-
ritele și se par a se pregăti mari în-
tâmplări. Afacerea lui *Dreyfus*, căpita-
nului osândit pentru vânzare de patrie,
aruncă mari valuri și a scos la iveală
lupta între puterea civilă și militară. Tot
din pricina aceasta a trebuit să se re-
tragă și ministerul în fruntea căruia stătea
Brisson.

În ședința camerei, ținută Marți, în
24 l. e. *Brisson* a spus, că procesul

înnoit al lui *Dreyfus* l'a predat judecătoriei
înalte să judece asupra lui. Cu aceasta
n'a fost mulțumită opoziția și însuși mi-
nistrul de război, căruia încă nu 'i-a
plăcut aceasta, a abzis în cameră.

Ședința s'a întrerupt, ear' continu-
ându-se, s'a făcut propunerea, să se vo-
teze încredere guvernului. Aceasta s'a
respins și astfel guvernul văzând, că nu
are încrederea camerei, s'a depărtat și
a abzis.

În decursul acestor întâmplări s'au
făcut demonstrații, bătăi și ciocniri pe
strade și chiar și în cameră.

Se crede, că urmașul lui *Brisson* va
fi *Ribot*, care va trebui să împace spi-
ritele, ori apoi vor ajunge la cârmă ele-
mente militare.

Creta.

Am amintit, că în urma *statorniciei*
în luptă a Cretenilor, puterile europene
s'au hotărât să le facă dreptate și să-
scape de jugul turcesc. Sultanul a tre-
buit să se învoiască să scoată din insulă
oastea turcească. Astfel se scrie din
Canea, capitala Cretei, că familiile tur-
cești părăsesc insula. Îndată-ce trupele
turcești vor fi eșit din insulă, admiralii
vor lua guvernul provisor al Cretei.

8000 de soldați sunt gata să pără-
sească insula; ei n'așteaptă decât co-
răbiile de lipsă.

Împotriva anarhiștilor.

Îndată după întâmplarea din Geneva
cu uciderea Împărătesei s'a ivit ideea, ca
statele europene să țină o conferință
pentru a lupta împotriva anarchismului.
Propunerea a făcut-o guvernul Italiei și
cele mai multe state o primesc. Locul
unde se va ține conferința nu e hotărât.

Foaia „Polit. Corr.” are știre din
Roma, că conferința se va ține în Ia-
nuarie și se vor lua măsuri în înțelegere
comună pentru înfrângerea foilor anarhi-
ste, pentru extradarea anarhiștilor și în-
frângerea și stăpînirea anarchismului.

Din jurul Lugojului.

Culese de *Petru Turcu*.

Doamne sacă *Dunărea*,
Să iomână peștii goi
Să treacă mândra la noi,
Să știu mândro că-i veni
Drumul 'ți-l-aș năsipl,
Cu năsipl de cel mărunt
Ca să vii mândro cu eard,
Cu năsipl de cel mai nare
Ca să vii mândro mai tare.

Cum nu-i dorul mare căne,
Peste câte dealuri vine
Și se bagă 'n sîn la mine.
Și mă 'ntreabă de mărgele,
Cine-a dat banii pe ele?
— Cel cu buze subțirele.
Și mă 'ntreabă de cercei,
Cine-a dat banii pe ei?
— Cel cu ochii mititei.

D'aseară, d'alaltă-seară
Mă culcai pe iarbă-afară,

Pasei dorul căpătai
Cu jelea m'acopei.

Frunză verde d'alunică,
Primăvara-i roaptea mică
Nu 'i de dus la ibovnică,
Până colo mai de toamnă
Când lumea poate să doarmă,
Până 'n luna lui *Brumari*
C'atuncia-s noptile n'ari,
Stai cu mândra cât îți place
Și ziua nu se mai face.

Iubește, mândro, iubește
Dar' de bărbat te ferește,
Că bărbatu-i rău ca dracu
Că ș'aseară 'mi-o sp'rt capu.
Aprinde mândro lumina
C'a pierdut badea grădina,
Aprinde tu lumina
C'a pierdut badea cărarea.

Frunză verde de pe lăa
Să știi mândro ce știu eu,
Nici n'ai bea nici n'ai mânca

În picioare te-ai ucea,
Ca frunza alunului
În postul Căciunului.

Nevăstută cu bărbat
Aruncă sămēța 'n gard,
Să crească frunza cât gardul,
Să nu te vadă bărbatul
Până te iubești cu altul.

Hai mândro să ne iubim
C'amēdoi noi ne lovim,
Și la ochi și la sprâncene
Ca doi porumbei la pene,
Și la ochi și la uitat
Și la dulce sărutat.

Hai mândro în deal la via
Să-ți dau struguri și lămâie,
Unde-i iarba necăleată
Și roua nescuturată,
Unde calci, urmă nu faci
U de șezi, nu te mai vezi.
Mândra mea dela *Io'oda*

Muravieff la Viena.

Ministrul de externe al Rusiei, contele *Muravieff* a fost nu de mult la *Paris*, unde s'a înțeles cu privire la *conferența de pace* cu guvernul *Franciei* și cu ministrul de externe *Delcassé*.

Zilele aceste *Muravieff* a sosit la *Viena*, unde a fost primit foarte bine. El a conferat *Sâmbăta* trecută o oră cu ministrul nostru de externe, *Goluchowski*, ear' după prânz la două a fost primit de *Maiestatea Sa* în audiență, care a durat 5 pătrare de oră. În cercurile diplomatice se zice, că *visita* lui *Muravieff* e de curtenire. El a fost de două-ori în *Berlin* și nici-odată în *Viena*.

E de crezut însă, că mai multe cauze importante l-au înduplecat pe *Muravieff* a merge la *Viena*, cauze cari au fost discutate atât cu *Goluchowski*, cât și cu *Maiestatea Sa*. Aceste sunt: *conferența de pace* și *conferența pentru anarhiști, chestia Cretei*, care a intrat în o stare nouă și starea *statelor balcanice*.

Călătoria împăratului Wilhelm.

Împăratul *Wilhelm* al Germaniei a petrecut în *Constantinopol* până *Sâmbătă*, în 22 l. c. *Vineri* a privit mergerea *Sultanului* la moșee (biserică), ear' după biserică a fost paradă militară; trupele au defilat înaintea *Sultanului* și împăratului. A doua zi, *Sâmbătă*, părechea împărătească a plecat pe vapoare spre *Siria*; în curând va sosi la *Ierusalim*, scopul de căpetenie al călătoriei. În *Constantinopol* atât împăratul cât și împărăteasa au primit dela *Sultanul* multe daruri, precum au dat și ei atât *Sultanului*, cât și înalților lui deregători, lucruri foarte scumpe, între altele împăratul a dăruit *Sultanului* o bătă de aur, imitație a bastonului ce purta regele *Prusiei* din veacul trecut *Frideric-cel-Mare*.

SCRISORI.

Să ne cunoaștem!

Sohodol (Munții-Apuseni), Oct. 1898.

(Urmare și fine).

Nu-ți fie cu supărare, cinstite părinte, dacă îndrăznesc să perd puținică vreme cu „clasicul” d-tale răspuns.

Zici că sînt „rău informat” și nici „cea mai slabă idee nu am despre viața „bisericească și școlară” din această parohie. Eată o palmă dată cu mare cutezanță adevărului. Dar' iubite părinte, dovezile le-ai uitat în traistă, ai voit să imbecilizezi lumea cu *apd* — dar' minunea nu s'a făcut. Declari „vorbe goale” toate vorbele privitoare la școală, și totuși în zicerea următoare recunoști, ce susțin și eu — cu cartirul dlui *Vlas*. Ba ai atîta cutezanță să trimbiți în lume, că dl *Vlas* e încuierat în școală pe baza unui conclud al comitetului parochial. Eată un alt neadevăr spus lumii cu atîta fanfaronadă, însă durere, concludul amintit zădarnic îl vei căuta în arhiv — căci nu s'a luat nici-cînd. Cine a subscris contractul de închiriere? D-ta. La a cui însărcinare? La a d-tale. Ba susțineai că respectivul *Vlas* va rămîne în școală numai „până la începutul învățămîntului”. Învățămîntul s'a început, *Vlas* a rămas în școală, și declarația d-tale — e un neadevăr.

Zici mai încolo, că intențiunea ar fi fost să-ți micesc prin acea corespondență „încrederea înaintea turmei” și a oamenilor de bine. Mă crede, sînt atât de sincer să-ți spun, că la așa ceva nu m'am gândit. În cele din urmă sînt eu de vină, dacă n'ai virtuți, ca să-ți-le laud? D-ta nici nu poți fi supărat pentru atât numai, ca bărbat „cuminte” cât întreg *Sohodolul* la un loc? Știi ce faci, ai și tăria să iai răspunderea pentru ce faci; ei ș'apoi de ce să te superi, că „ți-se dau isprăvile în vileag”? — Îmi cade rău, că vîd *Sohodoleni*, adevă „turma”, cum aleargă în toate necazurile la d-ta ca la un „adevărat părinte” și cred, că vin tot cu brațele încercate, de aceea te învinuesc, că te-a cuprins pofta de câștig? — Ei da, ca la un „adevărat păstor” am văzut turma intrînd la d-ta cu lăna întreagă și am văzut-o și eșind fără lăna. De stărui pentru dovezi, bucuras, cu sutele.

Să revin acum la școală. Dl *Goia* de sigur susține, că se interesează de ea întocmai ca de „stogurile sale”. Dar' ian poftiți întrebăți-l, câți învățători calificați și destoinici

a avut de cînd păstorește această „turmă”? Adevărul trebuie recunoscut și aici. Susțin, că schimbări s'au făcut la școală din *Iunie* până azi — deși purtătorul de matricule e tot în cartirul învățătoresc. Însă „boboceii, găinușele și cocoșeii” la porunca „celui de sus” au părăsit sala de învățămînt și „și-au aflat scăpare în podul școlii, unde în cîntări de laudă preamăresc pe „prea bunul părinte”. Singur „purcelul” mai face „promenadă” pe sub ferestrele școlii, cînd nu e și el întemnițat în cotețul de sub trepte.

Mai vrednică de rîs — ori mai curînd de plîns — a fost deschiderea solemnă a anului școlar. Duminecă „părintele” *Goia* ne invită să luăm parte la ea, că dînsul va veni la biserică și va face chemarea duhului sfînt. Dar' se vede, că în ciuda interesului nemărginit ce-l poartă școlii, n'a aflat de bine să se țină de cuvînt și n'a venit.

Stăm rău, de tot rău. Au ajuns oamenii până acolo, de-și întorc oșii cu greață dela școală, odinioară fala noastră, dar' acum găinărie și porcărie. Lipsește numai un raport organelor de stat, și — s'a sfîrșit — nu mai avem școală românească. Oare atunci dl *Goia*, cel-ce vrea să se ștețe și *Român verde*, dar' totodată și prieten îndatoritor slujbașilor de stat, nu va pute fi învinuit, ba chiar făcut responsabil, că prin grozava sa nepăsare ne-a nimicit școala?

Că în trecut încă s'a purtat slab preotul nostru dl *Goia*, eată o dovadă: „Din *Munții-Apuseni* a primit „*Tribuna*” o scrisoare mai lungă, în care i-se vestește, că preotul *Demetriu Goia* din *Sohodol* s'ar fi purtînd foarte nevrednic față cu cauza noastră națională și față cu poporul conerezat păstoririi sale, și în această purtare e spriginit de tatăl seu, judele din *Sohodol*, *Ioan Goia*.... După înșirarea faptelor acestor doi matadori față de procesul *Memorandului* etc., cetim meritata apostrofă: „Plini de înscărbire însemnăm această tristă veste!” („*Foaia Poporului*” nr. 21, 1894).

Așa era atunci, așa e astăzi, vorba cîntecului:

Eu popă, tata birou,
Satul joacă cum z'c eu!

O altă persoană, ce merită să fie cunoscută de lume e matriculantul *Ioan Vlas*, dascăl emerit și fost notar. Acest credincios stăpînului seu *Băuș* și prieten de principii dl *Goia* — tractează cu poporul mai rău ca cu o turmă de vite, numai bine se potrivește alături de cei doi de sus. *Sohodoleanul*.

Te-aș iubi și nu-ți știu vorba,
Dacă vorba mi știută
Iamă-n brațe mă sărută.

Mori mîndro să mor și eu
Să ne facă-un copârșeu,
Copârșeu de scînduri noi
Să ne 'ngroape pe-amîndoi.

Mă sufi în deal pe cucă
Ca să mă uit peste luncă,
Să-mi vîd plugul cum îmi umblă,
Umblă plug cu patru boi
Cu bîdița dinapoi.

Cînd treci bade p'angă noi
Pune clopote la boi
Să te-aud eu din război.
Du-te bade și ear' vină,
Dară vină prin grădină
Să nu-ți bage maica vină.

Din Eroea.

Culese de *Demetriu Cioloca*, învățător.

Tinerel mă însurai
Și bătrână 'mi-o luai,
De bătrână nu-i bag vină
Că-i bag vină de nebună,
De nebună peană-și pune
De turbată peană-și poartă,
Dacă zic că îi stă bine
Ea cu nasu sus se ține,
Dacă zic că îi stă rău
Ea sare în capul meu.

Iambor vine, Iambor mere
Iambor pe mine mă cere,
După Iambor nu m'oiu duce
Că-i bătrân bată-l în cruce,
Și bătrân și beutor
Și la lucru n'are spor,
Vara nu-i place-a lucra
Iarna n'are ce mîuca,
N'are drăglă nici lopată,
Nici fîină măcinată,
Nici sare să sîr un borș,

Nici fîină să-l îngroș,
Nici lemn de jăruitor,
Nice paie de cuptor.

De-ai umbla bade umbla,
De-ai umbla lumea împrejur
Să te 'nvîrți ca grâu 'n ciur,
Să-ți capeți bade drăguță
Să-ți fie la inimuță,
Numai cum 'ți-am fost și eu
Dragă la sufletul tău.
Ce 'ți-am greșit nu mă spune
Nu mă da de rîs la lume,
Că și eu te știu pe tine
Și nu te dau la rușine.

Vai de mine vai și vai,
Face-mi-aș căruț cu cai
Să mă suiu în sus la rai.
Raiul nu-l voiu căpîta
Că 'mi-a fost dragă lumea.
Raiul nu-l voiu dobîndi
Că 'mi-a fost drag a iubi.

Crocodilul.

— Vezi ilustrația. —

Patria crocodililor este Egiptul, unde ei trăesc în număr însemnat în apa și nămolul riului Nil. Locuitorii Egiptului îi prind cu înșelaciune. Un om se lungește pe țerm în nămol și ține în apă cu mâna un fel de cârlig de fer, în care este acățată o bucată de mâncare, ear cârligul e legat cu lanț de fer. Crocodilul voind să îmbuce mâncarea, 'i-se înfige cârligul în fălci și astfel oamenii ascunși în tufișuri es și îl trag la mal. Ilustrațiunea noastră ne arată o astfel de vânătoare de crocodili. Omul, care a ținut cârligul în apă, călărește triumfător pe spatele crocodilului, care acum nu mai e primejdios.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ingrijirea pomilor în timpul toamnei și iernei.

Timpul producției (rodirei) pomilor a trecut; acum ei au lipsă de odihnă, dar' și de îngrijire. Această îngrijire este deosebită.

Întocmai ca omul, care prin încordarea puterilor sale trupesti, capătă o pofță bună de mâncare, ce tre-bne potolită prin noue mijloace de hrană, chiar așa și plantelor, după lucrarea de primăvara și toamna, li-se mărește pofța după o hrană îmbelșugată, care pământul n'are modru de a le-o da, cum ele ar dori.

Cea dintâiu grijă a cultivatorului de pomi, care așteaptă ca pomii sei să crească și rodească în anul viitor, este a-i da pământului înderăt materiile, ce le-a perdut prin nutirea pomilor.

Timpul îngrășării pământului, adică al gunoiei, se alege după ținta, ce se are în vedere. Voind să venim în ajutor florilor ce sunt în formațiune (mugurii de roadă), toamna este timpul cel mai potrivit. Voind să imputerim creșterea și formarea lemnului, gunoiera se face primăvara; ear' gunoiera din timpul verei ajută desvoltarea fructelor, ce sunt în creștere. Dar' nu e tot una ori-cum am gunoi. Dată în două restimpuri și subțiată o anume măsură de ud (pișat) de animale are mai bună înriurintă, decât atunci, când s'ar da deodată.

Mai mare e folosul gunoiei și când aceea nu se face în nemijlocita apropiere a trunchiului, ci acolo unde se gată coroana pomului, pentru-că acolo răspund și rădăcinile cele subțiri, cari au să primească materiile nutritoare.

Folositoare este și săparea pământului în jurul trunchiului, prin care se înlătură buruieni, cari sug din materiile de lipsă pentru pom. Prin săpat 'i-se dă aerului prilej de a pătrunde în pământ și a-l îmbinătăți cu ajutorul materiilor nutritoare, ce se află în el. Să se bage însă de seamă cu prilejul săparei, ca să nu se descopere ori vătămă rădăcinile și când săpatul se face toamna, să nu se lase așunzimi în săpătură, pentru-că în aceste se adună apă, care îngheață și împedecă răsufliarea rădăcinilor, ceea-ce are urmări simțite în paguba pomilor.

lumina și aerul, aceste două cerințe de căpetenie ale creșterii, nu pot pătrunde în lăuntrul coroanei și cu chipul acesta se împedecă creșterea poamelor. Taierea ramurilor de prisos mai bine e să se facă toamna și iarna, când adecă creșterea a încetat cu totul.

Curățenia e de lipsă și binefăcătoare, precum oamenilor și animalelor, așa și pomilor. Ea îi apără în contra boalelor și a dușmanilor nenumărați.

Cei mai mulți pomi din grădinile noastre sunt acoperiți de muschiu și pe-cingine, cari servesc ca locaș sigur multor insecte stricăcioase. Curățirea trunchiului cu răzuitoarea de pomi și ungera lui în decursul toamnei cu amestecătură făcută din lapte de var, balebă și lut îi dă coajei o suprafață lucie și pe lângă aceasta ia insectelor și vermilor prilejul de a se mai încuiba sub ea.

Alți dușmani ai pomilor sunt iepurii de câmp, cari în timpul iernei adesea intră prin grădini, rozând îndeosebi coaja pomilor tineri. Cel mai bun mijloc împotriva iepurilor este imblejirea trunchiului cu gâteje, mărăcini sau paie, ori încă și mai ușor e ungera cu o amestecătură compusă din balebă de vită, sânge de vită și lut.

Alți dușmani ai pomilor și mai cu seamă din clasa insectelor

sunt leghion și pentru stîrpirea acestora se cere mare băgare de seamă și multă sirguință. Spre a pute fi stîrpiți sau cel puțin imputinați acești dușmani ai pomilor, trebuie cruțați dușmanii scelora și anume paserile cântătoare, cari nimicesc cele mai multe insecte.

E aproape timpul iernei geroase, care îngrozește pe sêrmenele paserile cântătoare supuse foamei și frigului. Atunci economul poate face un lucru bun, nu numai pentru ele, ci și pentru dînsul, întocmindu-le locuri anume de nutrire s. p. în aria șurei, unde să li-se arunce coadele de sub ciur și alte sêmături, cari din nepricepere se aruncă pe gunoiu, ducându-se cu acesta pe câmp, unde încolțesc și rêsar, înmulțind din nou buruienile netrebnice, cari atât de mult îi dau de lucru plugarului și țin în loc mersul înainte al economiei.

Vânătoare de crocodili.

Celelalte îngrijiri sunt de natură a ține pomii sănătoși și a-i apăra de dușmanii cei mulți ai lor și de stricăciuni. Aici se numără tăierea și curățirea.

Tăiatul are de țintă formarea unei coroane dese și regulate, cum și a lipsi pomul de anumite părți, cari sunt spre paguba altora, ce trebuie lăsate. Nu avem de gând să înșirăm aci toate regulile de lipsă pentru tunderea sau rētezarea pomilor, ci vom da numai unele îndrumări peste tot. Ramuri ce atîrnă în jos se taie la locul unde este un ochiu (mugur) îndreptat în sus; toate crescăturile încrucișate, ce au dat din trunchiu sau ramuri, se îndepărtează, fără de a lăsa înderăt țesături și tăietura se luciește.

Pomii din grădinile noastre de regulă au o coroană compusă din ramuri și rămurele crescute cruciș-curmeziș, cum a dat D-zen, îndesuite și încurcate, încât

Școalele economice de repetiție.

(Urmare și fine).

VI.

Ce să zicem apoi de comunele, în cari se află numai câte un singur învățător? În aceste școale economice de repetiție nu e obligată; dar' școala de repetiție sau, cum îi mai zice, școala de Dumineca trebuie să fie în toată regula.

Având noi Românii cea mai mare parte a școalelor numai cu câte un singur învățător și cu chipul acesta îndatorați fiind a îngriji de funcționarea în regulă a școalei de repetiție celei introduse de 30 ani, dar' tot de atunci lăsată în părăsire, trebuie să ne gândim mai înadins și să ne punem toate puterile spre a o aduce în rînd bun, stăruind, ca mai cu seamă obiectele economice să fie tractate cu toată îngrijirea, ear' grădina școlară să fie una din preocupățiunile cele mai de căpetenie ale învățătorului.

Aceasta învățătorul ar trebui să nu o peardă din vedere, nu numai pentru binele poporului în al cărui serviciu s'a pus, ci chiar și pentru folosul seu, despre care aflăm a fi cu cale să zicem câteva cuvinte la acest loc, spre a scoate la iveală împrejurarea, că grădina școlară poate și trebuie să fie un izvor însemnat de câștig pentru învățător, răsplătindu-i mult mai bine ostenelele, decât s. p. s'ar face prin remunerațiunea de 40—50 fl. dela comună.

Să zicem s. p. că grădina școalei este numai de 250 stângini pătrați; căci o astfel de mărime au mai toate grădinile școlare. Rigolând din aceasta în toamna de față numai 25 stângini □, și stîmînd acest loc cu simburile de mere, pere, cireșe, vișine, prune, gutui și nuci, în timp de doi ani, pe lăgă puțin lucru, vor fi mii de pomișori buni de altoit. Dar' să zicem, că ar fi numai 2000, cari altoindu-se s'ar strămuta mai rari în ceealaltă parte a grădinei. Acești altoi, făcându-se vînzători și prețuindu-i unul cu altul numai cu câte 20 cr., ar da suma frumoasă de 400 fl. Dar' nu e lucru mare ca un învățător să aibă în fiecare an câte 1000 altoi de vînzare, adăugînd cu chipul acesta o sumă însemnată la salariul seu.

Tot ca și altoii se va căuta negreșit și vița americană altoită, pentru-că viile pustiite de filoxeră numai cu astfel de viță se vor putea replanta. Și oare este cineva mai chemat la aceasta decât învățătorul?

Dar' grădina școalei este potrivită și pentru o stupărie, din care învățătorul deasemenea poate trage venit însemnat.

Cu chipul acesta comuna ar avea mare folos, umplîndu-se toate grădinile de cei mai nobili pomi; copiii și poporul ar avea prilej să învețe lucruri bune și folositoare; învățătorul, pe lângă câștigul propriu ar deveni un mare binefăcător al poporului, îmbunătățindu-i și starea lui materială;

ear' pe calea aceasta școala economică de repetiție ar putea fi adusă în viață spre mulțumirea tuturor și binecuvîntarea celui de bună-seamă încă s'ar adăoga.

Așa stînd lucrul, nu e oare păcat a continua tot ca până acum în nepăsare? Și oare n'am ajuns tot din vina noastră și în încurcătura, ce am descris-o în privința școalelor economice de repetiție?

Ca să nu ne înfundăm și mai tare și ca să nu ajungem până la punctul, din care să nu mai putem face nimic pentru mîntuirea școalelor noastre economice de repetiție, trebuie să ne apucăm măcar acum, dar' chiar în această toamnă de lucru, punînd în rînd grădinile școlare și întocmind învățămîntul pe temeiu practic, cum cere firea lucrului.

Cultura hemeiului.

Hemeiul sîlbatec crește pe garduri, pe arbori și în alte locuri; el este deci cunoscut și copiilor, dar' n'aduce nici un folos. Aici însă vom vorbi despre hemeiul, care se cultivă înadins pentru făina lui galbină, ce se întrebuintează la facerea berei și une-ori și la facerea pâinei.

În țările unde beutura de căpetenie este berea, hemeiul se cultivă în mare măsură; la noi însă, în țeara vinului, până de curînd nu 'i-s'a dat hemeiului nici o însemnătate. Nu tot așa are să fie pe viitor. În urma pustiirii viilor prin filoxeră, peronosporă ș. a. producțiunea vinului s'a împuținat foarte mult și berea își face loc din zi în zi până și în satele cele mai ferite de lume.

Berea se fabrică parte în țeara noastră, parte în alte țări; ear' hemeiul de lipsă se cultivă aproape numai în alte țări.

În aceste împrejurări, credem că, e bine să ne îndreptăm luarea aminte la modul cum hemeiul se cultivă și ce folos am putea trage din cultivarea lui.

Pentru-ca hemeiul să isbutească este neapărat de lipsă a alege un soi bun, să se potrivească întru toate cerințelor locului, în care se va cultiva. Cel mai căutat este hemeiul de Satz din Bohemia. În locul al doilea înfrînesc asupra dezvoltării lui: pămîntul, clima, lucrările peste tot, gunoirea ș. a.

Încercările făcute cu cultivarea hemeiului în Ardeal au isbutit și îndeosebi cel de Württemberg, cultivat la noi, a întrecut toate așteptările, fiind mai pe sus, mai bun și mai de preț decât ori-care alt soi de hemei. Încercările din vorbă le-au făcut unii cetățeni sași și unguri; ear' noi Românii până acum am stat la o parte, măcar'că cultivarea hemeiului se răsplătește destul de bine, vînzîndu-se suta de chlgr. și până la 360 fl.

Hemeiul iubește același pămînt ca și via: pămînt mijlociu, adică puțin nisipos sau lutos. Coastele plecate spre mează-zi, cu pămînt gras și scutite de

vînturile de cătră mează-noapte, sînt cele mai priincioase hemeiului.

Cultivat după spicoase sau plante de săpat, hemeiul reușește deopotrivă, numai pămîntul să fie roditor. Deasemenea isbutește și în arăturile rupte de nou din grădini de iarbă, pășuni, fînațe, dacă aceste locuri nu sînt lipsite de materii grase.

Pămîntul ce e de a se cultiva cu hemeiul trebuie bine lucrat și curățit de buruieni.

Lucrarea se începe de toamna, săpîndu-se cu arșul sau arîndu-se cu un plug rajol în afunzime de 6 dm. până la 1 m. și gunoindu-se din greu. Gunoirea e mai bine să se facă la două adîncimi deosebite, ca astfel pămîntul să fie mai bine răsbit cu gunoiu.

Gunoitul trebuie să fie destul de dospit. O gunoie se poate face toamna și alta primăvara. Pămîntul săpat sau arat toamna peste iarnă se îmbunătățește mult prin lucrarea gerului.

Hemeiul se cultivă în loc închis cum s. p. sînt grădinile și viile, unde rămîne 12—15 ani. După el e bine să se sămene lufnă sau esparsetă, cari deasemenea rămîn ani mai mulți pe același loc și una și alta dirigînd locul pentru ceea-ce urmează.

Pămîntul săpat și gunoit de toamna, primăvara îndată-ce s'a sbicit se grapă și apoi se oblește cu tăvălugul, începîndu-se însemnarea locurilor, unde e de a se planta hemeiul, care trebuie pus în șiruri drepte dela mează-noapte spre mează-zi și în asemenea depărtare fir de fir. Depărtarea trebuie să fie dela 1½ până la 1 m. 8 dm. În locurile unde e de a se pune hemeiul se implîntă câte un pîrșteț; apoi se fac cuiburi de câte 25—30 cm. afunzime, în cari el trebuie pus.

Butașii de pus au să fie de grosimea unei ceruse, tăiați din vițe sănătoase și cu putere în vîrstă de 7—8 ani, avînd fiecare câte 3 muguri (ochi). Lungimea acestora trebuie să fie de 10—15 cm. și să fie tăiați totdeauna deasupra pămîntului. Plantarea însăși se face în Martie sau Aprilie, așezînd câte 2—3 butași într'un cuib, și grijind ca în pămînt vîrfurile butașilor să stea 13—15 cm. de parte unul de altul, ear' vîrfurile dela fața pămîntului să fie lîngă oaltă. Pîrșteții de care am vorbit mai sus slujesc ca semne, unde sînt puși butașii și totodată pentru a se sui pe ei vițele tinere, crescute în anul întăiu.

Lucrările mai departe sînt: îndată după-ce hemeiul a răsărit se sapă și plivește, trăgîndu-se pămînt în jurul lui; ear' în Iulie vițele se leagă de pîrștețul lor. Printre hemeiul nu e bine a cultiva nici un fel de legume. Toamna hemeiul se taie în fața pămîntului, acoperindu-se cu puțină țîrină și după aceea cu gunoiu bine dospit.

Din anul al doilea încolo hemeiului trebuie să 'i-se pună pari lungi de 6—7 m.

Parii sau aracii acestia trebuie să fie obli, despoiați de coaje și fără noduri. Și mai bine e întinzându-se hemeiul pe sîrmă sau drot, care trebuie bătut pe prăjini puternice. Atât parii cât și prăjinitele se pârlesc (se ard) sau se ung cu cătran la locul unde vin în atingere cu pămîntul, pentru-ca să nu putrezească. Hemeiul se descopere îndată-ce trece gerul, pe la jumătatea lui Aprilie se curăță, tăindu-se vițele pentru a rămîne 2—3 din cele mai cu putere și după-ce s'au pus parii și s'au săpat vițele se leagă cu paie, răchită ș. a., punându-se cu prilejul săpatului și gunoii bine dospit (putrezit), care se acopere cu țerînă.

Pe la sfîrșitul lui Maiu se face a doua săpătură, se taie din nou o parte a vițelor, ear' cele rămase se leagă de-a doua-oară. Vițele ce ar da mai târziu se taie cu frunze cu tot până la înălțime de 1—1½ metru. De aici încolo lucrările încetează până-ce hemeiul înflorește.

Din toate lucrările, ce se cer la cultivarea hemeiului, cea mai gingașă este uscarea, care trebuie făcută la umbră și în locuri curate, fără praf sau gunoie. Uscarea ține 2—4 săptămîni.

Culegerea hemeiului se înșeplă pe la sfîrșitul lui August și începutul lui Septemvrie. Spre acest sfîrșit vițele lui se taie la 30—40 cm. deasupra pămîntului și capetele celor din pămînt se înoadă ca să nu curgă suctul (zama) din ele. Parii se scot apot din pămînt cu tot ce se află pe ei, vițele se desfac, tăindu-se în bucăți de câte 60—80 cm. lungime și legându-se în mici snopișori, de pe cari florile se culeg pe anumite pânzături. Pe urmă se aleg frunzele sau alte părți străine, ce ar fi ajuns între flori, carise duc în corfe anume la locul de uscat.

Deplin uscate florile de hemeiu strînse în mîni și lăsate slobode eară își iau forma, ce au avut, adică au devenit elastice. În starea aceasta florile se pachetează în saci mari anume, îndesându-se bine spre a încăpe cât mai multe, și astfel se vînd. Vițele de hemeiu în stare verde le mîncă bucuros vitele ear' uscate se pot folosi peste iarnă ca nutreț bun pentru vaci cu lapte, pentru oi și capre.

Roadă lui e tare deosebită, după-cum e și pămîntul, umblarea timpului ș. a. În anii cei mai buni de pe o hectarie se capătă 7—800 chlgr.

După-cum am scris în nr. 39 al foii noastre, suta de chlgr. de hemeiu s'a vîndut anul acesta în Sighișoara cu 80—100 fl. Prin urmare cine a avut o ha. de pămînt cultivată cu hemeiu a căpătat peste 500 fl. sau de pe un juger cel puțin 250 fl.

Din toate cele arătate până aici se poate vedea, că cultivarea hemeiului are viitor. Deci indemnăm pe cetitori a se gândi mai înadins și a se îndeletnici cu cultivarea hemeiului.

Accisele pentru comune.

Ministrul de finanțe a înaintat dietei spre desbatere un proiect de lege despre regularea venitelor ce le aveau orașele și satele din Ungaria din încassarea dărilor de consum.

Se știe, că cu 1 Ianuarie 1899 intră în vigoare noua lege, în înțelesul căreia în viitor nu vor mai încassa orașele și satele darea de consum după alcool, zahăr și bere. Încassarea dărilor de consum (cunoscute sub numirea de accise) o va face statul de-adreptul prin deregătorile sale financiare.

Prin această schimbare radicală a modului de încassare orașele și satele îndură o mare pierdere, — nu vor mai avea în viitor însemnatul venit dela exarîndarea dreptului de a încassa dările de consum (accisele). Vor pierde apoi și darea suplimentară ce se încassa după darea de consum.

Proiectul de lege amintit are de scop să asigure o despăgubire pentru orașele și satele lipsite de un însemnat venit prin reforma încassării de consum.

Eată cuprinsul proiectului.

Orașele și comunele, cari pe baza §. 69 din art. de lege XXXV. din 1888 au dreptul la o anumită parte din venitul curat provenit din regia de cărcimărit, vor primi dela 1 Ianuarie 1899 o remunerație din partea statului. Această remunerație o va plăti statul în două rate anuale (în 30 Ianie și 31 Decemvrie) în sumă egală cu venitul mijlociu ce l-au avut orașele și satele anual, între anii 1895—1897.

Orașele și satele dela 1 Ianuarie încolo nu mai au dreptul să încasseze nici un fel de dare sau competență pentru consumația sau importul ăstorfel de articole, care formează basă de dare pentru stat, (precum: vin, carne, zahăr, bere, alcool și oleiuri minerale). Excepțiune se face numai cu competența pentru pardosire, pe care orașele au dreptul să o încasseze și în viitor și pentru articolele de consumație amintite.

La 1 Ianuarie 1899 se vor cassa toate dările suplimentare și ori-ce competențe isvorite din dările de consum.

La cerere orașele și comunele vor primi dela ministrul pe interne în conțelegere cu cel de finanțe, concesiune pentru a încassa și dela 1 Ianuarie încolo o dare suplimentară de până la 20% după darea de consum a vinului; după darea de carne asemenea s'ar pute încassa un supliment de până la 25%. Asemenea și după darea de alcool în anumite împrejurări, orașele și satele pot avea concesiunea ministerială pentru a încassa o anumită sumă, ca dare suplimentară.

Această dare suplimentară se poate exarînda deodată și la oaltă cu dările erariale după consumul de alcool, bere și zahăr. Acest favor însă trebuie cerut dela ministrul.

Proiectul cuprinde apoi dispozițiile excepționale ce ar fi să se aplice pentru cazul, când comunele și orașele nu s'ar pute despăgubi în urma reformei încassării dărilor de consum.

Atragem luarea aminte a reprezentanțelor și fruntașilor nostri asupra favorurilor ce le pot avea și după intrarea în vigoare a legii despre încassarea dărilor de consum. Dacă lipsa cere — să se și folosească de aceste favoruri.

V. C. O.

Sfaturi economice.

Cojile de ou.

Cojile de ou sînt foarte bune, pentru pui și viței. Ele sînt vîroase și varul dă multă putere la învîrtoșarea ciolanelor. Cojile însă trebuie sfîrimate mărunt și amestecate în mîncarea ce-i de dat la viței și la pui.

Îngrijirea vacilor de fîtat.

Vacile cari sînt a fîta trebuie ferite de fîn rîn, muced și de apă rece, căci altmîntrelea vacile pot lăpêda.

Cînd vrea să fete vaca, nu-și află loc. Se culcă și se scoală. Atunci trebuie păzită; ear' dacă nu poate feta, să încălzim lături și să-i dăm, ori să-i dăm un pătrar de vin, ori două păhare de apă în vreme de un cîas.

Vasele de smîntîna.

Vasele în cari se pune laptele dulce, ca să se prindă smîntîna, trebuie să fie la gură cât se poate de largi, căci atunci strîngi mult mai multă smîntîna, decât dacă vasele sînt strîmte la gură.

Carne proaspătă de porc peste întreg anul.

În loc de a sîra și afuma carnea de porc, cum de obicei se face în cele mai multe părți ale țerei noastre, locuitorii din comitatele Tolna și Baranya proced în modul următor: porcul ucis, curățit și desfăcut se desparte în două părți; se lasă să se răcească încîtva, se desface slînina, îndată-ce s'a întărit ceva, punându-se într-o căldare la foc, după-ce s'a tăiat în bucăți. Carnea tăiată deasemenea în bucăți de mărime după plac, se pune în tîpsii și cu aceste în cuptoare de pîne, arse spre acest sfîrșit, unde se frige numai pe jumătate. Acum se așează în cutii de bleh smălțuite cu cositor, lăsându-se ca să se răcească. După aceea unsoarea ferbinte, în care carnea s'a fript, se toarnă peste ea, astfel ca după-ce s'a slăit să fie cam de un deget deasupra carnei. Cutiile de bleh au coperiș, care e provăzut cu o gaură în forma hornului, prin care se lasă aer la unsoare. Astfel pregătite cutiile se păstrează la loc răcoros. Avînd lipsă de carne friptă de porc, se ia din unsoare o bucată sau mai multe și se frige îndeajuns.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

B. I. în Petrojeni. Nisuița d-tale de-a învăța e foarte bună. Noi cu toții trebuie să învățăm, ca să înaintăm. Durere însă, că o astfel de carte, cum dorești d-ta, nu este. Facerea planurilor de case etc. nici nu se poate învăța din carte, decât învățînd în școală a desemna și dela mîiestri (paleri) zidari, bîrdași etc. Trebuie însă înainte să știi desemna, adică a face figuri cu deosebite linii pe hîrtie.

Din viața animalelor.

Știu să numere animalele?

Michel Delines ne istorisește lucruri destul de însemnate în această privință.

Într-o zi învățatul Audubon eșind din căsuța sa pentru a face o excursiune cu patru prieteni, văzu un papagal intrând în casă. Audubon intră apoi cu unul din prietenii sei; îndată papagalul eși afară și încep să șoare de jur împrejur, fără a intra în lăuntru. Prietenul lui Audubon eși cel dintâiu din căsuță; papagalul tot nu intră înapoi; dar' imediat ce Audubon eși afară, intră în lăuntru. De aci urmează, că papagalul 'și-a dat seamă, că au intrat două persoane, și că pentru a intra în lăuntru, trebuie să aștepte, ca două persoane să ese afară.

Audubon curios de a ști cât poate număra papagalul, intră de mai multe ori în casă cu amici, și văzu, că papagalul nu poate număra mai mult de 4. Odată, într'adevăr el intră în casă cu patru prieteni, și eșiră unul după altul. Papagalul nu intră decât după-ce eși al patru-lea vizitator. Cu cinci persoane încercarea nu reuși.

Un doctor rus, dl Timofieff, a început nu de mult probele lui Audubon asupra paserilor, cânilor, mățelor, cailor și a aflat, că țarca poate număra până la 10 și că prin urmare e superioară la popoare întregi din Australia, cari nu pot număra atâta.

Cănele lui Timofieff avea obiceiul de a îngropa ciolanele, nu toate la un loc, dar' în ascunzători deosebite. Într-o zi, doctorul îi dădu 26 ciolane, pe care el le îngropă în 26 locuri. A doua zi, dl Timofieff nu dădu cânelui nimic de mâncat. Animalul recurse la ciolanele ascunse. Desgropă 10 ciolane unul după altul; apoi se opri deodată, ca-și-cum ar fi numărat câte mai avea ascunse. După câteva minute încep din nou. De astă-dată scoase 9 oase și după ce se mai gândi puțin, mai desgropă încă 6. După asta punându-se jos adormi. Dar' deodată se sculă, alergă în grădină și aduse al 26-lea și ultimul os.

Dl Timofieff găsi, că numărul 26 e deasupra puterii de calcul a cânelui, și că el ar fi împărțit acest număr în trei părți, numărându-le pe fiecare aparte; cu toate precauțiunile el greșise și nu-și îndreptă greșeala, decât după-ce se gândi un timp.

De aici însă nu trebuie să credem, că cănele poate număra, căci el poate să fi făcut acestea ajutat de memorie și îndreptat de nasul seu.

În această privință măța se pare, că este mai puțin cuminte. Doctorul înainte de a da măței sale o bucată, îi pune înainte farfuria și apoi o lua. Astfel își învăța măța să nu-și primească mâncarea decât după-ce a fost amăgită de

șese-ori. Animalul se deprinsese cu aceasta, căci stătea nepăsător la cele dintâiu cinci oferte, și numai după a șesea se arunca pentru a-și mânca bucată. Dl Timofieff a reîncercat încercarea două săptămâni, și măța nu s'a amăgit. Dar' când se încerca să meargă mai departe și să înmulțească numărul ofertelor, măța nu mai găsea momentul potrivit. Această parte a experienței este greșită, căci poate măța era obișnuită să aștepte a șesea ofertă. Ea ar fi trebuit să se facă cu o altă măța, neobișnuită încă.

Cu caii încercările de calcul sunt mult mai interesante. Într'un sat al guvernamentului Poskov, dl Timofieff observă un cal al unui țeran, care luase obiceiul de a se opri în timpul lucrului după-ce trăgea 20 de brezde. Calul număra atât de fără greș, încât însuși țeranul număra brezdele, după numărul de câte-ori se oprea calul. Eată un animal, care număra pentru stăpân.

Într'un alt sat, Dr. Timofieff a văzut un cal, care număra kilometrele după numărul petrilor kilometrice, și ora după bătăile ciasului.

Într-o zi Drul rus se ducea la Valdai, când după-ce făcu 22 verste, unul din cai se opri deodată. Vizitiul dădu fân calului, porni din nou. De mic calul fusese învățat de cătră stăpânul seu, la fân la fiecare 25 verste. Calul fără îndoială, își dădu seama de drumul parcurs după numărul petrilor kilometrice. Data asta se înșelase cu trei verste. Dar' nu era vina sa. Mai erau pe drum, pe lângă petrile kilometrice, încă trei altele, care serviau pentru a limita pădurea statului. Dacă această observație este adevărată, ea arată foarte clar puterea aritmetică a animalelor.

Același cal, după dl Delines, era învățat să primească hrană când ciasornicul din apropiere suna 12; chiar dl Timofieff însuși a observat, că de câte-ori bătea ciasul calul ciulea urechile și asculta; apoi pleca capul cu nemulțumire, când ciasul bătea mai puțin de 12; din contră exprima cea mai viuă satisfacție, când auzia 12 bătăi.

Deci calul poate număra. Dacă calul număra, de ce nu ar număra și celelalte animale?

Știri economice.

„Concordia”, însoțirea de negoț din Sibiu 'și-a publicat bilanțul de pe anul dintâiu al lucrării sale. Venitul curat este de 6975 fl. 06 cr. Capitalul social, întreg plătit este de 100.000 fl. La încheierea bilanțului s'au aflat în boltă mărfuri în preț de 159.542 fl. 33 cr.

Tarif de vecinătate. Foile din România vestesc, că în luna aceasta s'au introdus pe căile ferate un nou tarif, numit de vecinătate, pentru călătorii de clasa a 3-a pe depărțări mici până la 25 kilometri.

Noul tarif, a cărui menire e de a atrage călătorii mai lipsiți, cuprinde 4 zone cu taxe de transport mai ieftine.

Nouă căi ferate. În comitatul Toronto s'a făcut și deschis o nouă cale ferată între *Becicherecul-mare* și *Jimbolea*. Lungimea călei este 75 chm. și stă în legătură cu căile ferate ale statului.

— Se vestește, că în curând se va începe edificarea unei linii vicinale dela Caransebeș la Hațeg. Noua linie va porni dela Caransebeș atingând comunele: Obreja, Nădrag, Cireș, Voislova, Bouțarii-de-jos și de sus și Bucova, trecând apoi peste vadul Porțile-de-fer, Grădiște și Păcliș, până-când se va împreuna cu linia dela Hațeg. Întreaga linie va avea o lungime de 76 chm. și va costa 3.800.000 fl. (adecă 50.000 fl per chm.).

Lăptărie. Un grup de capitaliști olandezi împreună cu câțiva proprietari români vor înființa în România o lăptărie rațională.

Localitatea unde are să fie deschisă lăptăria nu e aleasă încă; capitalul asociației însă e deja format.

Un nou soi de tutun. În ținuturile băltoase ale Australiei s'a sflat o plantă până acum cu totul necunoscută, care este înrudită cu cunoscuta plantă de tutun. Noua plantă australiană a și început a se întrebuița pentru fumat. Se zice, că ea nu este așa amănitoare, ca tutunul nostru, căci abia conține pe jumătate atâta nicotină (adecă otrava din țâbar). Are frunze mai netede ca tutunul. Dacă se usucă, devine roșu-întunecat, moale și oleos. Noul soi de tutun, după-ce va fi nobilitat de-ajuns, va fi menit a înlocui tutunul de azi. Englezii deja au și început să planteze tutun de acesta nou pe teritorii mari și nu peste mult îl va pune în negoț.

Societate industrială. În Băicores s'a întemeiat cu capitaluri mai mult străine o societate numită „Metalurgia Română”. Capitalul de fundație e de 1.200.000 franci. Societatea va întemeia o fabrică de roți pentru vagoane și diferite lucrături pentru diferiți articoli de industrie.

Budgetul statului pentru anul 1899 a fost prezentat parlamentului în săptămâna trecută de cătră președintele comisiei financiare. Raportul comisiei amintește înainte de toate schimbările făcute diu pricina noiei legi a contabilității de stat. Arată apoi, că eșitele se urcă în măsură mult mai mică și că eșitele comune sânt preliminate cu cuota de până acum cu 31.4 procente și că agio la aur este prenotat cu relația legală. Comisiunea a șters numai o singură poziție din întreg proiectul prezentat de ministrul de finanțe, și anume ajutorul de 12.000 fl. pentru vicinalul Hegyesfeketehegy—Palánka.

În urma acestel ștergeri budgetul se înfățosează astfel:

Totalitatea eșitelor . . .	503,252.446 fl.
Totalitatea intratelor . . .	503,303.603 fl.
Plus . . .	51.157 fl.

Comisia recomandă apoi budgetul spre primire.

„Călinarul Poporului“ a ieșit.

Aducem o veste plăcută cetitorilor Frumosul și iubitul „Călinarul Poporului“ pe 1899 a ieșit zilele aceste de sub tipar, cu un cuprins bogat și frumoase ilustrații. Afară de partea calendaristică și alte notițe și îndrumări folositoare Călinarul are următorul cuprins literar:

Dela 1848, (din prilejul aniversării al 50-lea).

Adunarea dela Dumineca Tomei în Blaj. Andreiu Murășan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni).

Fabulă arabă.

Eu mis, esc, și sunt Român, poesie de I. Dariu.

Țeară fără bătrâni, poveste de V. A. Urechia.

Anecdote.

Doine și ieoane din lumea românească.

(„Limba, portul și moșia“).

Doine și strigături populare: De pe Mureș; De pe Târnave; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții Apuseni; Din Bănat; Din Țeară-Oașului; Din Bihor; Din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Revașul Nostru, cronica întâmplărilor din Septembrie 1897—Sept. 1898, se extinde pe 47 pagini, cu următorii subtitluri:

Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericești, afaceri economice, frunțași români morți, dela frați, stări grele pretutindeni, etc.

Economic: Cum s'ajungem la mai bine? — Unele reguli pentru grijirea sănătății. — Povești.

De ris.

Țirgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni.

1. Andreiu Murășianu, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Murășianu. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șașa. 4. Dela Stăna-de-Vale: Reședința și capela Episcopului Pavel. 5. Un Român „mărginean” călare. 6. O Româncă din jurul Sibiului. 7. O fetiță (coristă) din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tinăra din Suciul-de-sus (între Lăpuș și Ciblaș). 10. Un țeran român din Bănat. 11. Scenă din Seliște (l. Sibiul). 12. Dela Stăna-de-Vale: case de locuit pentru oaspeți. 13. Români din Siria (l. Arad). 14. Dela Stăna-de-Vale: „Bisericuța” (o stâncă). 15. — „Moara dracului”. 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarck. 18. Împărăteasa-Regină Elisabeta.

În estan călinarul e cu o întreagă coală mai voluminos decât anul trecut, estinzându-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiul, Strada Poplăcei 15.

CRONICĂ.

Sfințire de biserică. În 20 Septembrie s'a sfințit cu mare solemnitate biserică gr.-cat. din Acăț (com. Selagiu). La serviciul divin au pontificat Rvds. Al. Barbo Loviciu, vicarul Sălagiului cu o asistență de alți 9 preoți. Solemnitatea a decurs în fața unui public mare, care venise în procesiuni din satele învecinate.

Aviz. Harnical învățător din Brașov I. Dariu face cunoscut următoarele, asupra cărora atragem luarea aminte a bărbatilor de școală: Îmi iau voe a aduce la cunoștința publică a domnilor învățători, că a apărut de sub tipar o edițiune nouă din: „Istoria patriei și elemente din Istoria universală pentru școalele populare”, lucrată de subscrisul. Edițiunea aceasta a apărut în editura librăriei Heinrich Zeidner din loc cu prețul de 25 cr. broș. Tot la librăria H. Zeidner se află

în comisiune și „Gramatica limbii românești” cursul II., lucrată tot de subscrisul, cu prețul de 30 cr. Pentru ori-care dintre aceste cărți, cei-ce comandă mai multe exemplare primesc un rabat corespunzător, după-cum s'a și acordat deja cu sus numita librărie. Brașov, 13 Octombrie 1898. Ca deosebită stimă colegială: I. Dariu.

Di Nicolau Șandor de Vist, căpitan de cl. I. la reg. de infanterie nr. 31, după împlinirea alor 40 ani de serviciu, la cererea proprie devine pensionat cu 1 Noembrie a. c. Maiestatea Sa din acest prilej l-a înaintat la rangul de major. Di Șandor și până-ce a fost în activitate la miliție timp de 7 ani a purtat cu cea mai mare conștiințioasă și deregătorie de cassar la comitetul fondului școlar grănițoresc al fostului reg. rom. I., și încă fără plată. Credem, că de aici înainte fiind cu locuința în Sibiu, va contribui și mai mult la administrarea fondului amintit.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” s'au mai înscris de membri următorii: Mihail Simu, năstru croitor; Ilie Alimanesu, cul.-tipograf; Florențiu Mare, sod. lăcătuș; Dumitru Baltes, sodal măsar; Ioan Cristea, măiestru compactor; Iie Simtion, sod. pantofar; Traian Marc, sod. pantofar; George Simtion, sod. lăcătar; Nicolae Hebicean, sod. măsar; Petra Mihăilșan, măiestru pantofar; Dr. Avram Tincu, avocat; Ioan Baci, propr., Șoala, Victor Porutiu, pract. de tribunal; Anton Kitzler, friser; Pant. Luca, căp. c. ș. r. în pens.; Wilhelm Auerlich, fotograf; Adolf Gross, agent; Némethi Mihály, friser; Dr. Nic. Comșa, medic în Franzensbad; Ioan Broju, capelan c. și r. militar; Alex. Bobeș, mașinist în Dolova.

„Pereat Unguri!” „Magyar Polgár” din Cluj scrie, că în Tritul-de-jos s'ar fi făcut o demonstrație contra Maghiarilor mai în zilele trecute. Câțiva Români beți ar fi „cârpit” pe câțiva Unguri, cari erau pacificați și trezi ca lumina soarelui. Nu știm, ce este adevărat din știrea acestei foi, dar' ne-ar deobliga mult cei dela „M. P.” dacă ne-ar da cuprinsul cântărei „Pereat Unguri” (să piară Ungurii). În notiță se face amintire, că demonstrații cântau cântecul „Pereat Unguri”. Noi cei rămași de lume n'aveam cunoștință despre existența acestui cântec. Și — repetăm încă odată — cei dela „M. P.” ne-ar face o plăcere spuiunduni-l. Poate 'i-am lua și noi folosul.....

Mai știi?

Unul după altul. Din Cernăuți se scrie, că acolo un soldat jidovesc, ce merse cu locotenentul seu la postă spre a ridica bani, primi dela locotenentul seu între altele și o epistolă recomandată cu 700 fl. v. a., spre a o duce în cancelaria regimentului. Însă Jdănașul, îndată-ce simți bani în epistolă a luat-o la sănătoasa. Oblicindu-se lipsa lui, se trimise ca să-l caute, un al soldat, din întâmplare tot Jidan. Însă și acesta 'și-a perdut urma. Un Jidan după altul.

Un Arpad. Un anumit Ungur Arpad János din București avea năravul a arunca cu năsip în ochii oamenilor și apoi a-i pungași. Astfel ieri a aruncat cu năsip în ochii dlui Victor Nikman, pe când trecea prin strada Popa Tatu. Jertfa a început să strige și lumea a pus mâna pe pungaș, care se află arestat.

Pentru înființări de coruri vocale se recomandă un Român, dirigent de cor, care a înființat în părțile bănățene 12 coruri țărănești. Adresa se poate afla la redacțiunea noastră.

Magnații maghiari se ruinează.

Tribunei 'i-se scrie din Timișoara, că în Bănat Jidovii, grație ocrotirii și gogulirii celor dela stăpânire, se facuiba și se îmbogățesc tot mai mult, sărăcind poporul, și ruinand cu deosebire pe magnații maghiari, cari sînt și așa puțini.

Astfel între alții contele Aladár de Dessewffy (un neam al actualului episcop romano-catolic din Timișoara) avea o casă elegantă în cea mai frumoasă piață a cetății Timișoara, în „piața de paradă”, piața principelui „Eugen de Savoia”, — și această casă (palatul Dessewffy) s'a vîndut înainte cu puține zile cu 100.000 fl. și cumpărătorul a fost Max Weiss, Jidov, care înainte cu 20 de ani umbla încă tot zdrențuros și imbia pe oameni să cumpere lemne.

O altă casă nemeșască-ungurească, tot din cetatea Timișoarei, în piața cea mare (a lui Losonczy), în apropiere de bisericile catedrale rom.-cat. și sêrb.-or., — casa nobililor de Zemlényi, — s'a vîndut cu prețul bagatel de 60.000 fl. și cumpărătorul a fost: jupânul Samuel Klein, pitar jidovesc din Timișoara. Mare trebuie să fie decadența aristocrației ungurești, dacă pot să ajungă trebile până într'acolo, ca Jidovii să le poată lua casele pe prețuri bagatele.

Earăși inveninări în Hodmező-Vásárhely Csordás Karolin a încercat în săptămîna trecută să invenineze pe soa-sa, ca să-i moștenească averea. Femeia-monstru a pregătit supă de vin pe seama sora-sei care era bolnavă și în aceasta a pus venin. Bolnavei 'i-s'a făcut și mai rău, ear' medicul a constatat inveninarea. Otrăvitoarea a fost prinsă și a mărturisit faptul.

Rupere de nor. Mercuria din săptămîna trecută s'a descărcat asupra orașului Fiume o vijelie grozavă, care s'a sfîrșit cu rupere de nor. Ulițele erau toate în apă. Oamenii alergau înspăimîntați. Comunicația a fost întreruptă timp de două ore. Apa a pîtruns în edificiile subterane, cauzând stricăciuni foarte mari. Sînt și câteva jertfe omenești.

Omorît pentru 25 bani. O crimă îngrozitoare a zguduit acum câteva zile întreaga poporație din orașul Tecuci, România. Un sergent din regimentul I. roșiori, care are garnisoana în acel oraș, cu numele Ioan Zugravu, ducîndu-se la prăvălia lui C. Gârleanu, unde de obicei venia și chefia cu prietenii sei, negustorul amintește sergentului, că 'i-a rămas dator cu suma de 25 de bani. Drept ori-ce răspuns, sergentul se repede asupra negustorului și îi dă două puternice lovituri de pumn în cap. Gârleanu cade în nesimțire. Băieții din prăvălie vin în ajutorul stăpînului lor și caută înzădar a-l readuce la viață. Totul era sfîrșit. Loviturile date de sergent au fost atât de puternice, încât sêrmanul om a murit pe dată. Autoritățile militare au fost înștiințate și sergentul criminal a fost prins.

Trei copile deodată. Foile din România scriu, că femeia Leanca Stancu Sasu din comuna Moara-Domească, județul Ilfov, a născut trei fete. Atât mama cât și copilele sînt sănătoase.

Cel mai bătrân preot în dieceza Caransebeșului va fi fost, poate, preotul Nic. Vlad din Zervești, protopopiatul Caransebeșului, care a răposat în 9 Octomvrie n. c. El s'a născut în 1809 și s'a căsătorit și hirotonit în 1834. A răposat va să zică în anul al 90-lea al vieții și al 65-lea al preoției. Până la moarte s'a bucurat de sănătate deplină; era om vesel, statura marțială. Cu trei zile înainte de a muri el a fost la Caransebeș, fiind încă deplin sănătos. Înmoșmentarea venerabilului preot s'a făcut cu pompa cuvenită prin protopopul Ghidiv, cu numeroasă asistență de preoți.

Ciuma în Viena. Este știut, că patria ciumei e India. Și cu toate acestea s'a ivit săptămâna trecută ciuma în Viena. Lucrul s'a întâmplat așa, că anul trecut mai mulți doctori, sub conducerea Drului Müller, au fost trimiși de guvernul Austriei în India, să facă studii asupra ciumei. Doctorii au adus cu ei baccile (sămânță) de ciumă în Viena, pe cari le prășiau în cloțani și alte animale, trăgând învățături, ca să descopere leacul împotriva ciumei. Se înțelege că lucrând cu astfel de baccile primejdioase, cari numai cu ochianul se pot vedea, trebuie să fie omul cu mare băgare de seamă, ca să nu capete ciuma. Și în Viena tocmai aceasta s'a întâmplat. Un servitor al spitalului din nebagare de seamă a căpătat ciuma și a murit. Dela el s'a molipit tinerul Dr. Müller și săptămâna aceasta a murit și el. Drul Müller a știut că moare și a arătat cursj nimitor în fața grozavei boale. Tot dela servitor s'a molipsit și o îngrijitoare, care acum se luptă cu moartea. Se înțelege, că bolnavii au fost închiși deosebiți și spitalul a fost păzit, ca nimeni nechemat să nu intre acolo. Vinezii s'au înfricat, că ciuma se va lăți între ei, ba și în alte părți se temeau oamenii, că grozava boală se va lăți tocmai de acolo, unde medicii învăță și fac încercări a o stîrpi. Acuma însă, în urma griiei bune, primjdia este delăturată.

Amintim, că ciuma este deosebită de coieră, e mai rea decât aceasta și pe la noi nu s'a ivit această boală din 1813.

Un câne — „Kossuth Lajos“. Cetim în „Tribuna Poporului“: Un perciunat de aici din Arad a făcut arătare la poliție, că întorcându-se mai zilele trecute dintr'o comună învecinată s'a abătut prin cărîma lui Mosóczy Gábor. Cum stătea la masă aude pe copilul cărîmarului, că amenință un câne cu vorbele: „Tiba, Kossuth Lajos!“ La auzul acestor cuvinte Jidanul ci-că s'a indignat și a cerut explicații dela cărîmar. Acesta, nu prea scump la vorbă, i-a spus Ovreiului, că pe câne într'adever îl cheamă Kossuth Lajos. Publicând această știre „Arad és Vidéke“ invită pe procuror să iee măsuri aspre în contra acestui Ungor uitat de sine.

Înecată în Someș. Sâmbăta trecută o femeie ca de 50 de ani din Cluj s'a dus cu două gălețe să aducă apă din Someș. În scurtă vreme vecinii observară, că o găleată e pe țerm, ear' femeia și ceaialtă găleată au dispărut. Au mers acasă s'o caute, și neaflându-o nici acolo au pornit cu bărbatul femeiei și cu câțiva polițiști la Someș. Au căutat zădarnic, căci în curînd s'a făcut noapte. Duminecă dimineța a sosit o telegramă care spune, că s'a sflat din jos de Cluj lângă un pod un cadavru de femeie. S'a constatat, că înecata era femeia dispărută Sâmbăta din Cluj. A fost dusă la spital.

Moarte cu ori-ce preț. În săptămâna trecută o damă necunoscută s'a aruncat pe șine înaintea trenului, când acesta trecea peste podul Murșului dela Lipova. Mașinistul observînd la timp ce se pregătește, a oprit numai decât trenul, care și de altcum mergea încet pe pod. Observînd dama, că trenul s'a oprit, se aruncă numai decât peste bariera podului în Murș. A fost scoasă moartă din valuri. Până azi nu se știe cine e femeia nenorocită.

Patru oameni îngropați de vii. O groznică nenorocire s'a întâmplat în ziua de 7 curent în comuna Păunești, din județul Putna, România. Pe când mai multe femei și fete din sat, săpau pentru a scoate pămînt de lipit dintr'o groapă dela marginea comunei, unul din maluri s'a surpat fără de veste și a îngropat de vii pe femeia Ilinca Ursu, pe fetele Manda Bostan și Anastasia Anițoiu și pe băiatul Antou Bostan. Celelalte femei cari erau acolo și cari, ca prin minune, au scăpat din această nenorocire, au alergat în sat și au dat alarma. Toți locuitorii au venit la fața locului și după o muncă de aproape de o jumătate de oră, au reușit să dea la o parte pămîntul care se surpase și acoperise pe nenorocitele ființe. Cadavrele lor, au fost lăsate locului până-ce s'au făcut cercetările legale și au autorizat înmormîntarea lor.

Ciuma în Indii. Îngrozitoarea boală ciuma bîntuie într'una în Indii. Legațiunea română din Londra, în poziție de a ști datele exacte dela oficiile engleze din Indii, comunică următoarele cifre cu privire la mersul ciumei dela 16—23 Septemvrie: În singur aceste 9 zile, s'au bolnăvit de ciumă în Bombay, Satară, Nasik, Belgaur, Darvar, Kohlapur, Cathiavar, Cuci și Barota 3170 de persoane, fiind în același timp de 9 zile 2580 casuri de moarte de această boală.

Ortactii lui Luccheni. În 3 Noemvrie se va începe pertractarea finală contra lui Luccheni, ucizătorul Reginei. Docdată cu el vor fi acușați Martinelli, care a pregătit pumnalul; Salvi, care ar fi declarat că a avut cunoștință de atentat înainte de săvîrșire; Galdueci, un prieten al atestatorului, care l'a lăudat în public; Ramboni, deținut la Lugano și Gino, arestat la Basel. Cu un cuvînt sînt cinci tovarăși „și cu sergentul șese“.

Mire și mireasă În comuna Derecke s'a întâmplat în săptămâna trecută o tragedie emoționătoare. Kada Péter era încredințat cu Kovács Ezter, după-ce isbutiră cu mare greu a câștiga încredințarea părinților. La câteva zile după încredințare, mirele s'a împușcat fără să se știe din ce cauză. La auzul acestei știri, mireasa căzu îndată ca amețită, și pe lângă tot ajutorul medicilor, a doua zi muri.

Censură radicală. Împărăteasa chineză a dispus sistarea tuturor foilor chineze. Scurt și la înțeles; cel puțin nu trebuie să mai amărești zilele redactorilor cu procese de presă!

În contra tutunului. În statul New-Yorkului vor fi pedepsiți cu 10 dolari sau 10 zile de închisoare toți aceia, cari se vor dovedi a fi vîndut tutun sau țigări tinerilor mai mici de 18 ani. Asemenea măsuri s'au luat și Svedia și Norvegia contra tăbăcului.

Nebună în biserică. În o biserică din Budapesta a făcut multă senzație o femeie nebună, care a turburat serviciul d-zeesc. Rupîndu-și vestimentele s'a aruncat în fața altarului și luînd o cunună de pe el strigă: Nu sînt păcătoasă! Iartă-mă Doamne!

Nenorocita femeie a fost dusă la căpitanat, unde s'a constatat, că o cheamă Ana Limacsck și e de 36 ani. A fost dusă apoi la casa smintîților.

La istoria untului. Untul în vechime n'a fost cunoscut în Europa. Numai mai târziu, pe timpul creștinismului a fost adus în Europa, dar' numai ca pomadă pentru damele din societatea mai înaltă. Astfel untul s'a folosit câteva sute de ani, până-cînd untul cuceri un teren nou, anume oamenii au început a-l folosi ca mijloc de luminat în loc de ulei. Până în veacul al 15-lea în case și mai ales în biserici se lumina cu unt. Numai dela 1500 încooace untul a fost folosit în Europa ca mîncare.

Frumos obicei. În Britania-mare este un obicei foarte bun, anume: cînd o mamă moare și unicul copil rămîne fără mamă, atunci toate mamele din acea comună îngrijesc de unicul orfan. Preotul satului alege pentru copil o mamă, pe care o crede el mai bună, și apoi se îngrijește de copil, socotindu-l ca un dar dela D-zeu. Dacă mama nouă e prea săracă, atunci îngrijesc mai multe de copil.

În Britania mai e datina, că ori-cine care se întâlnește cu vre-o femeie, care are pe brațe un copil, nu trece pe lângă ea fără a nu zice: „D-zeu te binecuvînte“.

R Î S.

Țiganul vîndător.

Țiganul din gura vîdei avea două găini, pe cari din întîmplare le-a mîncat vulpea. Da chiar vîzîndu-o Țiganul pe vulpe cum fugea cu o găină, — iute prinde la mîndă o frigare ca să o strîpungă — și un cuțit se-i taie și coada, ei da de unde să o poată prinde.

Țiganul roșu de ciudă — că nu a putut-o prinde — iute fuge la un Român vîndător și îi spune pătania, și ca să creadă Românul mai bine, zice că era gata să prindă vulpea de coadă, căci vulpea avea o coadă de 3 coți.

Românul nu credea minciuna.

Țiganul acum se jură că a fost de 2 coți.

Românul zise că nu se poate.

— Ba să mă iee dracul de te las mai lesne de-un cot, — zise Țiganul.

POSTA REDACȚIEI.

I. D. în Br. „Avisul“ îl dădusem la tipar înainte de a ni-l trimite. Asupra celor scrise urmează scrisoare, dar' nu e prea mult 2000 de exemplare?

T. T. în P. Cele trimise se vor publica. Monografia se o faceți la iarnă, noi vom cerca a căuta, ceea-ce doriți.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 21-a d. Ros., gl. 4, sft. 10.	răs. ap.	
Dum.	18 S. Ap. și Ev. Luca	30 Claudie	7 5 4 55
Luni	19 Prorocul Ioil	31 Wolfgang	7 6 4 54
Marti	20 Muc. Artemie	1 Nov. T. S.	7 8 4 52
Merc.	21 Cuv. Ilarion	2 Pom. Rēp.	7 9 4 51
Joi	22 Pār. Averchie Epis.	3 Humbert	7 10 4 50
Vineri	23 Ap. Iacob fr. Dlui	4 Carol Bor.	7 11 4 49
Sâmb.	24 Muc. Areta	5 Emeric	7 12 4 48

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 19 Octombrie: Marpod, Nadășul-săsesc, Păpăuș

Marti, 20 Octombrie: Drașov, Sân-Georgiu.

Mercuri, 21 Octombrie: Cluj, Ciosveni.

Joi, 22 Octombrie: Cojocna.

Vineri, 23 Octombrie: Radnot, Sighișoara.

Joi, 22 și Vineri, 23 Octombrie: Câmpeni.

Sâmbătă, 24 Octombrie: Motișdorf, Teaca.

Vineri, 23 până Luni, 26 Octombrie: Teiuș.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

A ieșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viler, de lăptărit etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

„Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum
cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — plus
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu preț redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipărus Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Tein legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcărutul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărătnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Răstăm de mamă. Legendă populară din giurul Năședului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu preț redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genovray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușotca. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndărătnic. Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 80 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgârcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nusciul-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Princesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin pécurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoni. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma învină. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiati. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire
librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
- „Din goana vieții“, ediția III. (1895). fl. 1.75.
- „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiiu.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmăi și se află de vânzare în
 librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni,
 Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC ÎN ECONOMIA RURALĂ

compus de
 cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
 Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

A apărut la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu Cartea Stuparilor săteni

de
 Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea
 „Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului“.

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei
 cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit
 în literatura stupăritului. Broșura este scrisă
 de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea
 tratează pe scurt tot de ce are trebuință un
 stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii
 pentru școalele noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
 societate pe acțiuni în Sibiu.

„ARIEȘANA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sînt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițînd starea cassei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă și se resoală cu reîntoarcerea ei.

2. Acoardă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.

4. Acoardă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 52—60

În numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreședinte.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu,
 se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisiu Melcher.
 Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maxi-
 melor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților
 spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

Fabrică de casse.

Subserisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
 blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
 numai din material bun și tare. De aceea rog cu
 deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
 a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
 măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
 afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
 merțiu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
 măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
 țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

[480] 32—

Gustav Moess,
 fabrică de casse în Sibiu,
 strada Poplăcii-mare Nr. 8.

